

Raadsvoorstel gemeente Súdwest-Fryslân

Onderwerp	Onderzoeksrapport Rekenkamer 'Schuldhelpverlening'
Raadsvergadering van	5 oktober 2017
Commissie	Boarger en Mienskip
Commissievergadering van	20 september 2017
Portefeuillehouder	drs. S.C. van Gent
Team	Griffie
Behandelend ambtenaar	S. Hobma

Voorstel:

1. kennis te nemen van de conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in het door de Rekenkamer opgestelde rapport 'Schuldhelpverlening in de gemeente Súdwest-Fryslân'.
2. het college opdracht te geven om de onder punt 1. genoemde aanbevelingen uit te voeren met uitzondering van aanbeveling 4 (fysieke loketten).
3. het college opdracht te geven, anders dan een fysiek loket, zorg te dragen voor een laagdrempelige toegankelijkheid van de gebiedsteams.
4. het college opdracht te geven om vóór 5 oktober 2018 te rapporteren over de uitvoering van het onder besluitpunt 2 gestelde.

Inleiding:

De gemeente Súdwest-Fryslân heeft in 2012 een eerste beleidsplan over schuldhelpverlening opgesteld. In 2016 is er een volgend beleidsplan gemaakt voor de periode 2017 tot en met 2020. In gesprekken met raadsleden is de Rekenkamer gewezen op het belang van een goede schuldhelpverlening binnen de gemeente Súdwest-Fryslân en is de Rekenkamer gevraagd onderzoek te doen naar dit thema. Voor de Rekenkamer was dit voldoende aanleiding om de wijze waarop de gemeente Súdwest-Fryslân met de schuldhelpverlening omgaat te onderzoeken.

Doel:

Het doel van dit voorstel is:

- de raad, middels het rapport van de Rekenkamer, inzicht te geven in de doelmatigheid en doeltreffendheid van de schuldhelpverlening binnen de gemeente Súdwest-Fryslân;
- de raad kennis te laten nemen van de conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in het rapport van de Rekenkamer;
- het college opdracht te geven om een aantal aanbevelingen uit te voeren;
- het college de opdracht te geven om na één jaar te rapporteren over de uitvoering van de uit te voeren aanbevelingen.

Conclusies en aanbevelingen:

Naar aanleiding van een grondige analyse van de schuldhelpverlening binnen de gemeente Súdwest-Fryslân komt de Rekenkamer tot de volgende conclusies en aanbevelingen.

Conclusies

1. Het vorige beleidsplan is niet geëvalueerd. Maatschappelijke effecten van de inspanningen en dus de effectiviteit van het beleid zijn niet vastgesteld. Toch gaat het nieuwe beleidsplan door in de lijn van het vorige. Men weet niet of het probleem afneemt, toeneemt of gelijk blijft.
2. Het nieuwe beleidsplan is ingebed in een geheel van beleidsnotities, waardoor sprake is van samenhang.
3. Het beleid voldoet weliswaar aan de wet, maar het is de vraag of de beleidsdoelstellingen wel de meest effectieve zijn. Gedragsverandering en zelfredzaamheid komen juist in geval van

- problematische schulden ernstig onder druk te staan.
4. Er is in zowel het oude als het nieuwe beleidsplan aandacht voor preventie en vroegsignalering. Er worden veel mogelijkheden voor hulp aangeboden, gericht op zoveel mogelijk opvang zonder bewindvoering.
 5. Er is een integrale aanpak, door de inzet van gebiedsteams en het T-shaped-model met circa 80 generalisten met globale kennis van schuldhulp en vijf gecertificeerde specialisten voor de schuldhulpverlening.
 6. Er zijn in de beleidsplannen geen criteria voor de kwaliteit van de schulddienstverlening geformuleerd. Het steunpunt (UGS) ervaart dat terugbelbeloftes niet worden nagekomen. Het is moeilijk om erdoorheen te komen voor cliënten.
 7. Toegang wordt laagdrempelig genoemd, het beleid is dat niemand wordt afgewezen bij de gebiedsteams. In de praktijk wordt wel degelijk een drempel ervaren; het vroegere Ping-loket vond men laagdrempeliger. Regelmatig worden inwoners in eerste instantie afgewezen en na tussenkomst van het Steunpunt alsnog toegelaten.
 8. Cijfers over het totaal aantal inwoners of gezinnen met problematische schulden zijn niet voorhanden. Er zijn wel gegevens bij de gebiedsteams en de Kredietbank, maar deze geven onvoldoende tot geen inzicht in de effectiviteit van het beleid.
 9. Ondernemers met schulden moeten een andere weg bewandelen; zij worden direct doorverwezen naar een externe partij (Zuidweg&Partners). Zij zijn verder niet in beeld. Het risico bestaat dat deze groep niet wordt gevolgd en dat zij als privé-persoon met problematische schulden buiten beeld blijven.
 10. Er is niet vastgesteld dat in de praktijk speciale aandacht is voor de in het beleidsplan genoemde bijzondere doelgroepen: laaggeletterden, verstandelijk beperkten en statushouders.
 11. Gebiedsteammedewerkers moeten veel gegevens invullen in meerdere systemen. Zij ervaren dat als niet efficiënt en bureaucratisch.
 12. Door de grote individuele vrijheid van gebiedsteammedewerkers is er een risico op ongelijke behandeling van cliënten. Ook al doordat het vier-ogen-principe lang niet altijd wordt toegepast.
 13. De kosten voor Beschermingsbewind stijgen nog steeds, ondanks de doelstelling om deze omlaag te brengen. De kosten voor de Kredietbank zijn gedaald. Hoeveel kosten in de plaats daarvan aan de gebiedsteams moeten worden toegekend is niet inzichtelijk. Er is geen zicht op eventuele baten door de aanpak schuldhulpverlening.

Aanbevelingen

1. Verschaf jaarlijks aan de raad informatie waarmee de raad inzicht krijgt in de effectiviteit van het beleid:
 - a. Het aantal personen (of gezinnen) met problematische schulden
 - b. Het aantal personen dat een beroep doet op schuldhulpverlening (bij de gemeente zelf en bij de Kredietbank)
 - c. De doorlooptijden
 - d. Het aantal en percentage dat de eindstreep haalt
 - e. Het aantal en percentage dat na een eerder traject opnieuw hulp vraagt
 - f. De kosten voor beschermingsbewind
2. Evalueer vervolgens haverwege de beleidsperiode (eind 2018) het beleid.
3. Zorg voor gebruiksvriendelijke systemen waarmee gegevens kunnen worden vastgelegd en gemeten.
4. Overweeg een herinvoering van enkele fysieke loketten, laagdrempelig.
5. Zorg voor aandacht voor ondernemers, meer dan in het huidige systeem.
6. Onderzoek de oorzaken van de stijging van de kosten voor beschermingsbewind.
7. Zorg dat uitvoerenden regelmatig met elkaar in gesprek gaan: de medewerkers van de gebiedsteams met de vrijwilligers en bespreek mogelijke verbeterpunten in de praktijk.
8. Zorg ervoor dat het vier-ogen-principe wordt toegepast, om ongelijke behandeling te voorkomen.
9. Stel criteria op voor de kwaliteit van zowel de gemeentelijke dienstverlening als die van Kredietbank en bewindvoerders. Meet en evalueer de uitkomsten, om verbeteringen te kunnen doorvoeren.
10. Koppel uiterlijk eind 2017 aan de raad terug d.m.v. agendering (en niet d.m.v. actieve informatievoorziening) op welke wijze het college aan deze aanbevelingen invulling heeft gegeven.

Alternatieven:

De raad kan (via amendering) het besluit aanpassen als er niet kan worden ingestemd de inhoud van het voorstel.

Risico's:

Indien besluitvorming niet plaatsvindt is de kans aannemelijk dat de aanbevelingen van de Rekenkamer inzake de schuldhulpverlening niet worden uitgevoerd door het college. Er ligt dan namelijk geen opdracht van de raad aan het college.

Kaders:

Hoofdstuk IVa en XIa van de Gemeentewet

Financiële aspecten/gevolgen:

n.v.t.

Duurzaamheid:

n.v.t.

Vervolgproces:

Het rapport wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website.

Monitoring en evaluatie:

Evaluatie, middels rapportage, vindt plaats vóór 1 januari 2019.

Gevolgen voor LTA:

Eind 2018 komt het college met een rapportage over de uitvoering van de aanbevelingen.

Communicatie en afstemming:

Het college van burgemeester en wethouders heeft op het rapport gereageerd middels een bestuurlijke reactie. Het rapport wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website.

Bijlage(n)

Meegezonden:

- - Onderzoeksrapport Rekenkamer 'Schuldhulpverlening In de gemeente Súdwest-Fryslân'

Ter inzage:

-

Voorzitter Commissie Boarger en Mienskip,

Djoke de Jong

Raadsbesluit gemeente Súdwest-Fryslân

Onderwerp	Onderzoeksrapport Rekenkamer 'Schuldhulpverlening'
-----------	--

Naar aanleiding van het voorstel van de voorzitter van de commissie Boarger en Mienskip;

b e s l u i t d e r a a d :

1. kennis te nemen van de conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in het door de Rekenkamer opgestelde rapport 'Schuldhulpverlening in de gemeente Súdwest-Fryslân'.
2. het college opdracht te geven om de onder punt 1. genoemde aanbevelingen uit te voeren met uitzondering van aanbeveling 4 (fysieke loketten).
3. het college opdracht te geven, anders dan een fysiek loket, zorg te dragen voor een laagdrempelige toegankelijkheid van de gebiedsteams.
4. het college opdracht te geven om vóór 5 oktober 2018 te rapporteren over de uitvoering van de in het rapport Schuldhulpverlening in de gemeente Súdwest-Fryslân ' genoemde aanbevelingen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van
5 oktober 2017

drs. H.H. Apotheker , voorzitter.

G.W. Stegenga , griffier.